

Implementarea diacriticelor în numele de domenii .ro - un pas înainte și unul înapoi

*Scrisoare deschisă către Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică – ICI
București.*

Membrii The Sponge Media Lab, semnatari ai prezentei scrisori, salută decizia anunțată de RoTLD de a ține cont de cererile repetate din ultimii ani ale societății civile (în special ale grupului Diacritice) și a permite înregistrarea de nume de domenii .ro care conțin diacriticele românești ă, â, î, ș, ț.

În același timp, constată că lipsa de transparență a RoTLD.ro este un pas înapoi în implementarea acestei decizii și îi poate afecta semnificativ pe clienții existenți, deținători de domenii .ro, pentru care, se pot găsi soluții.

Astfel, pe parcursul celor 24 de ani (începând cu 1991), pentru numeroase proiecte cu nume ce conțin diacritice, titularii lor au fost nevoiți, din cauza limitării tehnice a sitului RoTLD.ro, să înregistreze nume de domenii care reprezintă transcrierea fără diacritice a numelor sau transcrieri improvizate (de genul sh sau tz). Acești clienți trebuie să aibă prioritate și reduceri la înregistrarea numelor de domenii care adaugă diacriticele, făcând transcrierea numelui să fie corectă și în sistemul numelor de domenii (DNS), pentru a evita conflictul dintre numele de domenii noi și cele vechi.

Pericolul aplicării unei politici de tipul „primul venit, primul servit”, ce a fost anunțată pe situl RoTLD.ro, este că în această cursă pentru înregistrarea de nume cu diacritice, persoane terțe ce nu dețin domeniile fără diacritice înregistrate vor fi mai rapide și apoi le vor solicita deținătorilor domeniilor fără diacritice să le ofere prețuri mari și foarte mari pentru a le ceda dreptul de a folosi sau redirecționa domeniile cu diacritice, mai ales că nu există o taxă anuală și un termen de expirare a înregistrării acestora.

Totodată, anunțul cu privire la permiterea diacriticelor în numele de domenii a apărut doar pe pagina electronică a sitului RoTLD.ro, fără vreo dată sau oră de publicare, și nu a fost trimisă nicio notificare prin poșta electronică clienților existenți, deținători ai celor aproximativ 800.000 de domenii .ro (conform statisticilor oferite de RoTLD.ro). Iar o săptămână (de pe 27 mai pe 3 iunie) este un termen mult prea scurt pentru a permite clienților existenți să se informeze și să se pregătească pentru cursa de înregistrare de domenii cu diacritice care probabil începe noaptea, pe 3 iunie, la ora 01:00 (conform sitului RoTLD.ro, instalarea noului sistem informatic începe pe 2 iunie la ora 23 și este estimat să se termine în 2 ore).

Transparența și un proces inclusiv de consultare publică sunt cele mai importante lecții pe care RoTLD trebuie să le învețe din procesele ICANN de Internet Governance și din conferențele SEEDiG

sau EURODIG la care fac referire în propriul comunicat.

Bunele practici ale ICANN cu privire la lansarea de noi nume de domenii generice de nivel înalt (new gTLDs) ne arată că există soluții (gen „sunrise period”1), care însă se adoptă în luni și ani de discuții și nu printr-o decizie apărută peste noapte pe situl administratorului numelor de domenii.

Un atelier organizat de TheSponge pe 13 martie 2015 a analizat aceste aspecte, inclusiv bunele practici la nivel internațional sau din regiune. Atunci reprezentanții ICI/RoTLD nu au putut da un răspuns cu privire la momentul sau procedura referitoare la implementarea numelor de domenii .ro cu diacritice.

Organizațiile semnatare cer ca RoTLD să nu permită deocamdată înregistrarea de nume de domenii cu diacritice și să inițieze de urgență un proces de consultare publică cu privire la acest aspect și la modul de implementare.

Fundația Ceata – <http://ceata.org>

Asociația pentru Tehnologie și Internet (ApTI) – <http://apti.ro>

Centrul Român pentru Jurnalism de Investigație (CRJI) – <http://crji.org>

ActiveWatch – <http://activewatch.ro>

Geo-spațial.org – <http://geo-spatial.org>

[Sponge](#) este un laborator media experimental care conectează organizații din domeniul media, tehnologia informației și a transparenței. Experimentăm cu noi unelte digitale de eliberare a informației de interes public. Promovăm informația liberă, relevantă și verificabilă sub formă de articole sau aplicații. Organizăm ateliere, hacatoane, cursuri și conferințe. Partenerii Sponge sunt Centrul Român pentru Jurnalism de Investigație, ActiveWatch, Fundația Ceata, geo-spatial.org, Asociația pentru Tehnologie și Internet și Facultatea de Științe Politice - Universitatea București.

Această activitate este finanțată prin granturile SEE 2009 – 2014, în cadrul Fondului ONG în România. Găsești mai multe informații [aici](#).

Intră în comunitatea SPONGE: [aici](#).

Scrie-ne: contact@thesponge.eu

Vizitează-ne: www.thesponge.eu

